

MIPI Tusaat | Nyt

Oktober 2008

Nr. 3

Imarisai

ICASS VI.....	2
The Fifth Nordic Congress on Child Abuse & Neglect.....	3
Meeqqanut inuusuttunullu eqqartueqatigiittarfik.....	5
Ilaqtariit nukittuut.....	6
Atuartunut periarfissaq Ilulissani.....	8
Apeqqutit tallimat.....	9
Assigiinngitsualuit.....	10
Inuusuttut eqqortiasut.....	10
Naligiissitaarnermut ataatsimiisitaliamiit nutaat.....	10
MIPI Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinneranni.....	11
MIPI-mi Praktikkertoq.....	11

Normumi uani

Tusaatip sialiani saqqummersinneqartup kingornatigut MIPI-p lsumasioqatigiinnerit assigiinngitsut peqataaffigisimasaat pillugit allaaserisat atuarneqarsinnaapput. Soorlu assersuutigalugu lsumasioqatigiinneq naalissarlugu taaneqarsimasoq NFBO. Taanna quppernermi 3-mi itinerusumik atuarsinnaavat.

3

Quppernermi 8-mi atuarsinnaavatit Ilulissat Kommuuniani atuartut siunnersorneqarnissaminnik periarfissaat, taannalu Rigmor Villadsen-imit allaaserineqarsimalluni.

8

The Sixth International Congress of Arctic Social Sciences – ICASS VI

Children and Youth – Social Research

Isumasioqatigiinneq arfinilissaanik Nuummi ulluni 22.- 26.- aug. 2008 ingerlanneqarpoq.

MIPI-lu isumasioqatigiinnermi sammineqartumi uani *Living Conditions* immikkoortuani ima qulequtalimmi *Children and youth – social research* aaqqissuisimavoq, arfininngorneq, ulloq 23. augusti. Tusarnaariat 40-t missaaniiput, saqqummiinerillu qulequttanut marlunnut avinneqarput.

Qulequttami I Children and Youth: social research-imi saqqummiisut makkuupput:

Olga Ulturgasheva-ip saqqummiuppaa: Person, space and time in Children's cosmologies of the future among the Eveny og Topolinoye (Northeast Siberia)

Sissel Lea Nielsen-ip saqqummiuppaa: Children suffering from deprivation – interview survey of Children and Parents from families in straitened circumstances.

Steen Wulff-ip saqqummiuppaa: The UN Convention on the Rights of the Child and the child's right to an adequate standard of Living. Children's Standard of Living in Greenland part 3.

Nina Banerjee-ip saqqummiuppaa: Children's Standard of Living in Greenland

Saqqummiinerit kingornasigut oqallittoqartarpoq, periutsit suut atorlugit misissuinerit ingerlanneqarsimanersut, tassanilu pineqarlutik apersuilluni misissuisimanerit.

Oqallinnerit ilaanni pineqartut tassaapput misissuisimanerit qanoq politikkikkut figuneqarsimanerannut apeqqutit, nunani issittuni allani, naalagaaffinnik minnernik misissuisarnerit amerlagisassaangimata, ilisimatusarnerillu politikkikkut aqutissiuussin-neri pillugit.

Seqersittakkanik takusassiat MIPI-p nittartagaanut piareerpata ilineqarumaarput, nittartagaq alakkallattaarnari-siuk.

The Fifth Nordic Congress on Child Abuse & Neglect

NFBO 2008

Maajip qaammataani Lona Lynge, MIPI-mi AC-tut atorlulik isumasioqatigiinnermut taaneqartumut *"The Fifth Nordic Congress on Child Abuse and Neglect"* Island-imi peqataavoq.

Isumasioqatigiinnermi peqataapput inuit 300-t missaanniit, nunanit avannarlerneersut, nunanilu allaneersut soorlu Canadamiit, Tuluit Nunaanniit aamma Hollandimiit. Immikkut suliamut ilinniarsimasut ulluinnarnilu tamakkuninnga sulialinnut oqaluuserineqartut tassaapput meeqqanik naalluutitsinerit aamma sumiginnaanerit pinngitsoortinneqarsinnaanerit suliniutit ilisimasallu. Ilisimasat nutaanerpaat, pilersaarutillu nutaat ilisimatusarnerillu isumasioqatigiinnermi saqqummiunneqarput.

Isumasioqatigiinnerup aqqissugaanera

Isumasioqatigiinneq ulluni pingasuni ingerlanneqarpoq taakkunanilu ullut marluk affaannaallutik. Sapaatikkut isumasioqatigiinnerup aallartinginnerani, isumasioqatigiinneq ammarneqarpoq oqalugiarnikkut, oqaluuserineqarlunilu "Promoting Positive Parenting". Periuseq taanna Skandinavia-minngaanneersuuvoq, atorneqartarlunilu meeqqanik naalluutitsinnginnissaq anguniarlugu aammalu sumiginnaanerit pinngitsoortinniarlugit. Ullut tulluuttut marluk arfinilinnut immikkoortunut avinneqarsimapput, pingasunillu assigiinngitsunik isumasioqatigiit suleqatigiiaat agguarneqarlutik piffissap taassuma iluani. Tamanna Hotel Hilton-imi ingerlanneqarpoq, pisullu allat Nordic House-mi ingerlanneqarlutik. Ulloq kingulleq pingaarnertut saqqummiipput inuit marluk, isumasioqatigiinnerlu naggaserlugu oqalugiaatigineqarput meeqqat kinguaasiutaasigut atonerlunneqaraangata, persuttarneqaraangata sumiginneqaraangatalu inatsisit kingornatigut allanngortinneqarsinnaasut, oqaluuserisarluni alla tassa misissuineq maanna nunarsuatsinni ingerlanneqaleruttortoq (meeqqat nunani ineriartortuniittut,

Isumasioqatigiinneq ulluni 18.-21- maj 2008 Reykjavik-imi, Islandimiittumi ingerlanneqarpoq.

NFBO-i isumasioqatigiinnernik pilersaarusiortarpoq ukioq allortarlugu, Nunani Avannarlerni illoqarfinni assigiinngitsuni pisussanngorlugit.

(nangissaaq)

Oqaaseqaat

Siullerpaamik NFBO'-ip isumasioqatigiiftisinera aatsaat taamak Kalaallit Nunaanniit innunik amerlatigisumik peqataaffigineqarpoq. Kalaallit Nunaanniit peqataasut tassaanerupput inuit ulluinnarni pinaveersimatitsinermik suliallit, kommuuninilu assigiinngitsuneersut. Innersuussutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni immikkut suliarnut ilinniarsimasut nunani avannarlerni meeqqat inuusuttullu pillugit isumasioqatigiittoqaleraangat soqutiginnillutik peqataasarnissaat, nunammi taakku tassaammata meeqqanut inuusuttunullu eqqugaasunut tunngasunik ilisimatusaatinik misissuinikkut siuttuusut, Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu sullissinermi iluaqutaasinnaasunik.

inuiaat ikinnerussutillillu navianartumik inissisimasut).

Isumasioqatigiinnermi oqaluuserineqarput meeqqanik naalliutitsinerit, sumiginnaanerit, kinguaassiutitigut atorneerluinerit, persuttaanerit, meeqqallu ilaqutariinni imigassamik aangajaarniutinillu atuisuneersut pillugit. Eqqartorneqarluartut ilagaat Promoting Positive Parenting, peruseq taanna anaanaasut ilaqutariillu navianartorsortut akornanni kinguneqarluartumik sunniuteqartarsimanera pillugu.

Isumasioqatigiinnermi suleqatigiiaanut assigiinngitsunut peqataaneq

Isumasioqatigiinnermi suleqatigiiaat tamanut ammasuupput, namminerlu soqutigisaaq aallaavigalugu toqqaasoqarsinnaalluni. Saqqummiussassat sorliit tusar-naarusunnerlugit nammineq aaliangerneqarsinnaasi-mavoq. Sammineqartullu uku, ilaqutariinni persuttaanerit, kinguaassiutitigut atorneerluinerit internetikkut toqqarneqarsimapput, peqqutigalugu MIPI-p piffissami aggersumi tamakku aamma sammiumaar-magit.

Isumasioqatigiinnermi suleqatigiiaat aqqissuunerqarsimapput katillugu saqqummiinerit sisamat tusarnaarneqarsinnaallutik, piffissarlu minnerpaaq tusarnaartumik apequteqarniartunut atorneqarluni. Saqqummiunneqartut assigiinngitsorujussuupput peqqutigalugu ilaat pilersaarutitik nassuiaassinerummata, paasissutissallugu katersorneqartut naammassineqarsimannginner at pissutaalluni inerniliinernik saqqummiussisoqarani.

Paasissutissalli katersorneqartut akornanni pissutsit qanoq innersut malittarineqarsinnaallutik. Saqqummiussat allat ilisimatusaatinut tunngasuupput, soorlu assersuutigalugu qaratsap pissusaanik ilisimatooq saqqummiussivoq inuit pilsuutisartagaannut qaratsanik ilisimatusarnernik tunngavilinnik. Saqqummiussat allat tassaapput persuttaanerit, meeqqanut inuusuttunullu tunngasut, inatsisitigut tunngaviit, meeqqanik naalliutitsisoqarsimatillugu, pinngitsoortoqarsimatillugu/sumiginnaasoqarsimatillugu aammalu periutsit malinneqarsinnaasut kinguaassiutitigut atorneerluisoqarsimatillugu. Saqqummiunneqartulli ataasiakkaat ilaat tassaavoq meeraanermi kinguaassiutitigut atorneerlunneqarsimalluni misilittakkat, qanorlu inersimasunngornermi sunniuteqartarnermi nammineq meeqqiulernermi, ingammik nivarsiaaraatitaanerit.

Assigiinngissusermut assersuutit, ilisimatusaatsikkut saqqummiussat suleqatigiiaani tunngavigalugit

Isumasioqatigiinnermi ilisimasanik assigiinngitsunik toqqammaveqarluni suleqatigiinnissaq siuner-tarineqarpoq aamma eqqartorneqartut ilagaat periutsit malinneqarsinnaasut, meeqqat ilaqutariinni persuttaasartuneersut, kinguaassiutitigut atorneerluiffiusuneersut allatigullu sumiginarneqartartut eqqarsaatigalugit.

Immikkut suliamut ilisimasallit ulluinnarnilu meeqqanik inuusuttunillu sullissisut peqataapput aamma immikkut suliamut ilisimatusartut peqataapput, meeqqanik naalliutitsinermut sumiginnaanermullu tunngasunik suliallit. Qallunaaq ilisimatooq qaratsap pissusaanik ilisimatusartoq Susan Hart-ip saqqummiuppaq qaratsap pissusaanik ilisimatusarneq, sammineqartorlu tassaavoq pissuseqqaamisut ittumik imminut illersorneq, inunngoqqaarnermiit qaratsamut ajoqusiineq sumiginnaarneqarneq peqqutigalugu. Taassumap oqaatsit assigiinngitsut saqqummiuppai, inuit pissusilersuutigisar-tagaannut tunngasut, assersuutigalugit assiliangorlugit pissutsinik assigiinngitsunik terlinganiit tigusat, soorlu inuit tusaamasat akornanniit. Tamatuma saniatigut qaratsamik qinnguartaalluni assilisat takutippai soorlu qarasaq innarlerneqarsimatillugu qanoq isikkoqarnera, allallu. Isumasioqatigiinnermi sammineqartoq alla assersuut tassaavoq arnap nammineerluni meeraanermi misilittagai, kinguaassititigut atonerlunne-qarneq naartulerami eqqaasimasani. Saqqummiussineq taanna meeqqat kinguaassititigut atonerluinermik ilisimatusaatinik toqqammaveqarluni saqqummiussinerunngilaq. Arnap taassuma eqqartorneruaa suliffeqarfik taanna kinguaassititigut atonerlunneqarsimasunik tiguisoq pillugu, inersimasullu timikkut tarnikkullu ajoqusigaasimasut inunnik allanik oqaloqateqarnissamik pisariaqartitsisunik orninneqartartoq pillugu.

Sukumiinerusumik paasisutissat:

Naatsorsuutigineqarpoq isumasioqatigiinnermi saqqummiussat tamarmik, plenary session-illu nittartakkami uani www.nfbo.com takuneqarsinnaalerumaartut.

Meeqqanut inuusuttunullu eqqartueqatigiittarfik

Meeqqanut inuusuttunullu eqqartueqatigiittarfik tulleeq pissaaq

**Ulloq 8. oktobari 2008 nal. 14. 30 - 16.00
Hans Egedesvej 5-ip ataatsimiittarfiani**

(Bager-itoqaaq).

Tamatumuuna Krissie Winberg saqqummiissaaq Nanubørn pilersaarut pillugu.

Aggialluarisi!

Ilaqutariit nukittuut

Ilaqutariit nukittuut pillugit isumasioqatigiinneq Sisimiuni ingerlanneqarpoq ulluni 4.-6. juuni 2008. Isumasioqatigiinneq aaqqissuunneqarpoq Ilaqutariinnermut Peqqinnissaqarfimmullu Naalakkersuisoqarfimmiit. Isumasioqatigiinnermi inuit 140-t missaaniittut Kalaallit Nunaanniit peqataapput. Isumasioqatigiinneq pivoq ukiup siuliani akkerliussutsimik takutitsinerup kinguneranik.

MIPI peqataavoq workshop-imi qulequtserneqarsimasumi MIPI-p Kisitsisaatai. MIPI-p workshop-ia marlunnik saqqummiussiffigineqarpoq. Saqqummiussisoq siulleq tassaavoq Lona Lynge, MIPI, saqqummiunneqarporlu MIPI-p kisitsisitigut saqqummiussai kingulliit "Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu kisitsisit 2007-2008", pingaarnertullu saqqummiunneqarluni "Meeqqat inuusuttullu atugarissaartut". Saqqummiussisup aapparaja Avijâja Absalonsen, MIPI, saqqummiunneqarpullu MIPI-p ilisimasai, meeqqat inuusuttullu aanngajaarniutillu pillugit.

Saqqummiussiunerit kingunerani peqataasut sisamanut eqimattanut agguataarneqarput.

[Uani](#)
innersuussufigineqartut
tamaasa
atuarsinnaavatit

[Uani](#) MIPI-p
isumasioqatigiinnermi
nalunaarusiaa
saqqummiussallu
atuarsinnaavatit

Eqimattat makku innersuussutigaat:

1. Ilisimatusarneq/nalinersuinerlu: Ilisimatusarneq ingerlajuartuq suli pingaaruteqarpoq!

- Tamanut nalunaaruteqannginnermi qanoq saqqummiussinissaq pilersaarusiortariaqarpoq, saaffissat immikkoortitserneqarnissaat eqqarsaatigalugu,

- Iliussissanik innersuussinerit

- Malitseqartitsineq qularnaarneqassaaq inuiaqatigiit immikkullu suliamut ilisimasallit akornanni oqallinnikkut

2. Ilisimasanik agguasseqatigiinneq!
Pilararutinik pitsaasunik nassiussineq katersuinerlu nittartakkami www.mipi.gl

3. Eqimattat sinneruttut, inuusuttut atuagarsornikkut sanngiiffillit, inunnik isumaginnittoqarfimmu/innarluutilinnut ingerlaqqittartut

- Misissorsiuk, qanoq amerlatiginersut

- Sunik tamanik sanaluffiit pilersinneqarlik, Piareersarfiit ataanni inissinneqarsinnaasut

- Inuit ataasiakkaat tamarmik qanoq isiuussanik piginnaanngorsaaqqiinnermullu aaqqissuussiffigineqassapput

- Pisinnaanermut inuttullu ineriartornermut pikkorissaanerit

- Praktik-erfissanik kollegiamilu inissanik qularnaarinninnerit (nammineq illoqarfigisami ilinniartut aamma eqqarsaatigalugit)

- Siunnersorneqarnissamut periarfissat

- Pinngitsoorani asiartitsinerit

4. Atuarfiit, ilinniarfiit innarluuteqarnerlu

- Inuusuttut ersinngitsumik innarluutillit. Qanoq amerlatiginerat paasineqartariaqarpoq

- Siunnersuineq/ilitsersuineq 13-inik ukiulinniit qummut

- Misissorsoneqarli ilinniartut qassit atuarfimmuut anisarnersut suli 18-iliinatik

(nangittoq)

- Misissorneqarli sooq efterskoolernissamut pisariaqartitsineq taamak annertutiginersoq

- Peroriartormermi angajoqqaanik ileqquliussanik ajornartorsiutaasunillu qaangiimasunik misissuineq, ullumikkullu qanoq angusaqarsimanerat

- Erseqqissarsiuk qassit ilinniakkanik ingerlaqqittarnersut ilinniakkallu suut

- Erseqqissarsiuk ilinniarfissanik tapiiffigineqarnissamullu periarfissat innarluutilinnut; attavissat inuillu

- Misissorsiuk meeqqat atuartut qassit atuarfimmi ilitsersorneqarsimanersut atuarfimmi siunnersuisumiit

- Atuarfitalak ilitsersuinermik ilaqartariaqaraluarpoq. Kalaallit Nunaanni ilitsersuisut qanoq amerlatiginersut – meeqqat atuarfii, Piareersarfiit, ilinniamertuunngorniarfiit, efterskuulit, højskuulit

- Misissorsiuk inuusuttut ilinniakkanik ingerlatitsingitsut meeqqat attuarfianiit aninerup kingorna sulerisarnersut

5. Ulluklut paaqqinnittarfiit

- Ulluklut paaqqinnittarfiit qanoq pitsaassuseqarneranik uuttortaanerit

- Politiklut aaliangernerit (kommuunini nunalu tamakkerlugu) ilisimatusaatsinik tunngaveqartariaqaraluarput

- Malittarisassat/inatsisit, ulluklut paaqqinnittarfiit sunik meeqqanut/ilaqutariinnut tunniussaqaarsinnaanera

- Naatsorsuinermik suliaqaritsi – sumiippugut? Misissuinerit suut pereerpat?

Meeqqat inuuniarnerat – quppersagaq

Quppersagaq Kalaallit Nunaanni meeqqat inuuniarnerat eqikkaanerillu nalunaarusiani tamarmiusuni saqqummersinneqareerput. Quppersagaq sinerissami tunniussuunneqareerpoq, eqikkaanerillu MIPIp nittartagaani www.mipl.gl aanegarsinnaapput

Ilulissani atuartunut periarfissaq

Allattoq Rigmor Villadsen, social- & sundhedsmedhjælper

Meeqqat ulluinnarni ornittuartangaani atuarnerup nalaani saaffigisinnaasatut Ilulissat Kommune-ani atorfinittitsimaneq.

Atuartut pisariaqartitsisut aammalu atuartut inuttut itinerusumik eqqartuerusuttut ummammuiullilu saaffiginnittarput.

Atorfik marlunnik inuttalik

Atorfik tamakkiisuvoq imannak paasillugu 8.00-miit 16.00-mut suliffiuvoq. Atorfik marlunnik inuttaqartinneqarluni. Siullermilli ataasiinnaasimangaluarpoq piffissalli ingerlanerani atuartut saaffiginnittartut amerlammata atorfik inuttaleqqinneqarsimavoq.

Astrid Olsen 2003-mi atorfinippoq Sundhedsmedhjælper-itut ilinniagaqarluni.

Rigmor Villadsen 2006-mi atorfinippoq Social & sundhedsmedhjælper-itut ilinniagaqarluni. Ilinniakkattalu saniatigut pikkorissartarsimanerit arlallit sulinitsinni tunuliaqutaraagut.

Atuarfiit suliffitsinnut attuumassutillit.

Atuarfik Mathias Storch.

Atuarfik Jørgen Brønlund.

Nunaqarfiit sisamaasut atuarfeqarfii.

Saqqaaq / Qeqartaq / Oqaatsut / Ilimanaq.

Sisimiuni "Ilaqutariit Nukittuut" ataatsimeersuarnerani Ilulissat kommunianiik peqataasimavunga suliffitsinni naapikkakkagut kiisalu atorfiup sinerissamut siaruanneqarnissaa siunertaralugu saqqummiisimallunga. Assullu taanna sineriammiik soqutigineqarpoq aammalu atorfirmut tunngasunik paasiniaasunik tutsiuttoqartuutarluni. Atuartoq kinaluunniit atuartunut attaveqaatinut saaffiginnissinnaavoq.

Aammalu atuarfiup pisortaata suliakkiineratigut atuartunut attaveqaatit suliaqartarput.

Ulluinnarni sullittakkavut/suleqatigisartakkavullu

Atuartut
Angajoqqaat
Ilinniartitsisut
Atuarfiup pisortai
Pitsaaliuinerimimi siunnersorti
Miljø arbejderit
Politiit
Tarnip pissusaanik siunnersortit
Peqqinnissaqarfik
Inunnik isumaginnittoqarfik
Nunaqarfinni atuartut / ilinniartitsisullu
Nunaqarfinni atuartut / ilinniartitsisullu
Nunaqarfinneersut angajoqqaat
Pinartoqartillugu sulingasuartartut
Oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit ataatsimiititaliaq
Palasit

Ukiumoortumillu tamatigut ukiut tamaasa nalunaarusiortoqartarpoq

Ukioq 2007-mi oqaloqatigisimasat:

Atuartut ataasiakkaat katillugit oqaloqatigisimavagut: 145

Atuaqatigiit tassa klassikkaat pulaakkat katillugit 36-vit klasse-t missaat

Atuartullu ataasiakkaat arlaleriarlugit oqaloqatigisimasarsimavagut, oqaloqatiginninnerit katillugit 372

Ukiut ingerlaneranni ukiumoortumik nalunaarusionerimi ersarissakkat

2003-mi Saaffiginnittartut Imminornissamik eqqarsaatillit amerlanerusimapput. 2004-mi Kinguaassiutitigut atornerlunneqarsimasut ersarinerusimapput.

2005-mi Ikiaroomartumik atuilernerulerneq tamatumalu ajornartorsiutaanera angajoqqaallu avinnerannut tunngatillugu meeqqat ajornartorsiortut takussaanagerusimapput.

2006-mi Angajoqqaat avinnerannut tunngatillugu meeqqat ajornartorsiortut, kiisalu angerlarsimaffimmi atuarfimmilu ajornartorsiortut ersarinnerusimapput.

Ikiaroomartullu atungaanerani meeqqat akuusarsimasut/lersimaqataasarsimasut amerlalluinnarsimallutik.

2007-mi Angajoqqaat qimassimasut/avinnerannut tunngatillugu meeqqat ajornartorsiortut, kiisalu angerlarsimaffimmi atuarfimmilu ajornartorsiortut ersarinnerusimapput.

Atuartunut attaveqaatit
AMS / AJB Nunaqarfiiit
sisamaasut atuarfeqarfii.

Astrid Olsen & Rigmor
Villadsen

Ilulissat kommune.

socraadg@greennet.gl

Apeqqutit tallimat

Birgit Hansen-imut tallimanik apeqquteqarnerit Nuummi inuusaaq naalungiarsuttut pissusilik pillugu. Birgit Hansen ernisussioortutut ilinniarnikuuvoq, Nuummilu inuusamik naalungiarsuttut pissusilimmik pilersaarusiamik ingerlatsisuulluni.

1. **Pilersaarusiaq qanoq sivistigisumik ingerlareerpa sooq aamma aallartinneqarpa?**

Pilersaarut misiliutitut klassinut marlunnet ingerlanneqarsimavoq, aallartinneqarsimavorlu inuusuttuaqqat naartulersoortarnerat pinaveersimatinniarlugu

2. **Qanoq nalilersuisarpisi soorlu kiap inuusaaq naalungiarsuttut pissusilik paarissaneraa, kikkunnullu tunniuttarpisiuk?**

Pilersaarut 11 klassini marluunni ingerlanneqarpoq 10 klassilu ataaseq, atuartut tamamik inuusamik neqeroorfigineqartarput

3. **Maannakkumut oqaatigisinnaavisiuk sunniuteqarsimanersoq - qanorlu?**

Naamik, sunniutai pissuteqavissumik aatsaat ukiut tullit ingerlareerpata takuneqarsinnaalerumaarput. Inuusuttut imminnut isumaqatigiilluinnarput ullut marluk inuusaaq paarereeraangamikku meerartaarniatik.

4. **Inuusat naalungiarsuttut pissusillit qanoq figuneqarpat?**

Assigiinngitsorujussuupput nukappiaqqat sakkortusaarfigisarpaat, niviarsiaqqallu inuusamik "pinnguartarput", atisai taarserlugit isumagerujoorlugillu.

5. **Arlaannik aaliangersimalluinnartumik malugisaqarsimavit, inuusat eqqarsaatigalugit?**

Inuusuttuaqqat paasilerarpaat unnuakkut sinnakilliorneq qanoq artoartiginersoq.

Assigiinngitsualuit

Naligiissitaarnermut ataatsimiisitaliamiit nutaat

Inuusuttut eqqortiasut

Ulloq 10. septembari MIPI ualikkut ataatsimiinnermut PAARISA-mit aaqqissuunneqarsimasumut peqataavoq. Ataatsimiinneq qulequtaqarpoq "Inuusuttut eqqortiasut" aaqqissuunneqarsimallunilu World Suicidal Prevention Day malunnartinniarlugu.

Ataatsimiinnerup siunertarivaa inuusuttunut eqqortiasunut ilisimasaniq Kalaallit Nunaanni paarlaatseqatigiinnissaq.

Julie Dorph Lyberth-i saqqummiivoq Kalaallit Nunaanni inuttaasunik misissuineq 2005-2007 inuttut atukkat pillugit, inooriaatsit peqqissuserlu aamma Attavik 146, oqarasuaatikkut siunnersuisarneq PAARISA-p ataaniittoq, inuit imminornissamik eqqarsaatillit saaffigisinnaasaat imaluunniit inuit arlaannik ajornartorsiutillit saaffiginniffigisinnaasaat.

Tarnip pissusaanik immikkut ilisimasalik Hanne Larsson Dronning Ingrid-ip

Napparsimavissuaneersoq, oqaluttuarivai inuusuttut tarnikkut napparsimasut aammalu siusissukkut malunniutaat. Helene Heilmann Nuup Kommuneaneersoq miljøarbejderitut atorfini pillugu oqaluttuarpoq, pilersaarutillu soorlu oqaloqatigiinnittamerit, meeqqat inuusuttullu peqatigalugit aavariartarnerit.

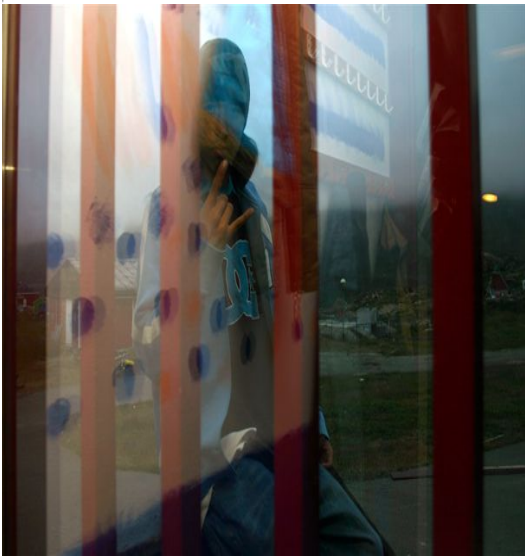
Grethe Siegstad-ip aamma Lene Dahletoft-ip oqaluttuaraat Nuup Kommuneani *Piareersimasut*, oqarasuaatikkut siunnersuisartut. Oqarasuaatikkut siunnersuinerup saniatugut meeqqat atuarmiinut aggerlutik siunnersuiartortarput soorlu atuqataat ataaseq imminoorsimagaangat. Piareersimasut aamma ilinniartitsisunut naatsorsuussamik quppersagaateqarput, meeqqanut atuartunut imminornissamik eqqarsaatilinnut atugassianik – quppersagaq siunnersuutinik pitsaasunik imaqqarpoq qanoq iliortoqassanersoq.

Tamaat isigalugu ulloq taanna pissarsiaqarfiulluarpoq.

Politeeq Poul Hansen Naligiissitaarnermut ataatsimiisitaliamut siulittaasutut Naalakkersuisunit qinerneqarpoq upernaakkut 2008. Ilaasortat qinerneqassapput inatsisartut inatsisaat nr. 5 ulloq 20. maj 1998-ersoq tunngavigalugu aamma Inatsisartut inatsisaat nr. 8 ulloq 11. april 2003 Kalaallit Nunaanni naligiissitaarnermut ataatsimiisitaliaq pillugu.

Naligiissitaanermi ataatsimiisitaliami sekreatimipi pisortaq, bachelor Tech. Soc. Amalie Lyberth ulloq 22. juli 2008 atorfinitsinneqarpoq.

Ataatsimiisitaliaq tamakkiisumik ingerlasinnaasimangilaq ukioq affaata siuliani, kisiannili maanna arriisumik aaqqikkiartuaarpoq. Ataatsimiisitaliap allaffia ulloq 1. august 2008 Hans Egedep Aqq. 5-imut nuunneqarpoq, taamaammat maannakkorpiaq piffissaq iluarsaassinermut atorneqarluni. Ilaasortat tallimaapput formandi ilanngunnagu.

Eqaamajuk

MIPI – Meeqqat Inuusuttullu
Pillugut Ilisimasaqarfik
Hans Egedesvej 5-mut
(Bageri-toqaa)
nuukkami

(nangittoq)

Inummik ataatsimik suli qinersisoqartussaavoq ilaasortassamik qanittumi pisussami. Tamanna Naalakkersuisut isumagisussaavaat. Ataatsimiisitaliaq tamakkiisumik inissineqarpat, ataatsimiinnissaq siulleq aggersaaffigineqassaaq.

Formand-i allattaalu sapaatip akunnera 44-mi, 2008 nunani avannarlerni Ombudsmødemip peqataassapput Oslo-mi ingerlanneqartussami, naligiissitaanermullu ataatsimiisitaliaq qallunaat nunaanniittoq aamma pulaarneqassaaq.

MIPI Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinneranni

MIPI – Meeqqanut inuusuttunullu ilisimasaqarfik inatsisartut ataatsimiinneranni oqaluuserineqassaaq ulloq 4. november 2008 nal. 13.00.

MIPIp siunissaa pillugu ataatsimiinnermi aaliangiiffigisassatut siunnersuut inatsisunik allannguinnikkut aammalu amerlassutsimikkut sumilu timitamigut inissisimanissaa pillugu. Aaliangiiffigisassatut siunnersuut una tunngaveqarpoq IA-p MIPI-p siunissaa pillugu upernaakkut 2008-mi siunnersuuteqarnerasigut.

MIPI-mi Praktikkertoq

Ulloq 23. juuni – 28. juli 2008 MIPI nuannaarutigisaminik, praktikkertoqarpoq. Taannalu ateqarpoq Laura Toffegaard Pedersen, Københavns Universitet-imi ilinniartoq.

Aaqqissuussineq pisinnaasimavoq Institut for Folkesundhedsvideskab – Københavns Universitet-imeersoq, Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik MIPI-lu peqatigiillutik suleqatigiinnerasigut.

Suleqatigiinnerup inenera takuneqarsinnaavoq kisitsisinnorlugu nalunaarusiaq meeqqat paarnaarussanik angajoqqaallit MIPI-p nittartagaatigut www.mipi.gl ukiap ingerlanerani saqqummersinneqarpat.

[MIPI Tusaat | Nyt]

Tusaammut ilanngugit.

E-mailikkut ilanngussinnaavutit qulequtaatigut allallugu "Tilmelding" uungalugu nassiullugu mipi-tusaat@gh.gl

MIPI – Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Ilisimasaqarfik

Hans Egedesvej 5
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 69 43
Mail: mipi@gh.gl